Donderdag 16 Januari 1947

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

63ste Jaargang No 5012

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE:
Tel. 1858; P. bus 83 Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

[illegible] Conscientiesteeg 29 telefoon 1550 Postbus 80 Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad: tel 38.

Auriol president van Frankrijk

Australië komt voor Nederland op

Joegoslavie wil een stuk van Oostenrijk

PRESIDENT. VINCENT AURIOL

Hedenmorgen 11.20 uur bereikt ons het flash-bericht van de AP:

VINCENT AURIOL DOOR HET PARLEMENT TOT PRESIDENT GEKOZEN ((AP) 16.1)

VERKIEZING IN FRANKRIJK.

In het Paleis van Versailles begon men om 14.40 uur met de eerste ballotage. Candidaten zijn: 1) Vincent Auriol; 2) Michel Clemenceau; 3) Jules Gasser; 4) August Champetier de R bbes.

Auriol maakt veel kansen, want hij heeft de steun van de Socialisten alswel van de Communisten. Iemand van de M.R.P. liet uitkomen, dat zijn partij er geen eigen candidaat door kan krijgen, doch hij zal een twintig stemmen krijgen van de M.R.P.

Hieruit volgt dat Auriol 423 stemmen krijgt. Hij moet één stem meer hebben dan de helft. Het aantal stemmen, dat uitgebracht wordt, is 895 ((AP) 16.1).

(De helft is 447 stemmen, indien er geen stemonthoudingen zijn. Auriol heeft dus nog een 24 stemmen te weinig. Het is dus blijkbaar spannend en wij hebben hier op Curaçao op 10.40 uur de uitslag nog niet binnen — Red. Amigoe.)

AUSTRALIË KOMT VOOR ONS OP.

Het verzoek van Australië om de kleine naties ook actief te laten deelnemen aan de voorbesprekingen te Londen, bracht de conferentie op het dode punt daar Rusland hier niet voorvoelde. Australië had voorgesteld, dat men alle vergaderingen dan zou meemaken. Men kwam niet verder tot gisteravond toen men ongeveer vier uur vergaderd had. Gezaghebbende bronnen de'en nog mede, dat Gusev de vertegenwoordiger voor het ministerie van buitenlandse Zaken van Rusland op de conferentie wel toestond dat men Australië en 17 kleine naties zou horen, maar hij wilde de

TJODOR GUSEV.

hoofdzittingen voor de grote vier alleen geheim houden, zij stellen dan de plannen definitief op voor 10 Maart. (Londen, (AP) 16.1).

EIS VAN JOEGOSLAVIË.

De afgevaardigden van de vier Ministers zijn in Parijs besprekingen aangevangen inzake een vrede met Duitsland en Oostenrijk. De vertegenwoordigers van Joegoslavië zouden een stuk van Zuid-Oostenrijk voor Joegoslavië willen opeisen.

Het hoofd van de Joegoslavische delegatie, Joza Vilfan, liet uitkomen, dat er in Oostenrijk in de Provincie Karinthië, een minderheid is van Slowenen, en gaf als zijn mening te kennen dat overbrenging van deze bevolking, niet wel doenlijk is. Volgens hem zou naasting van bedoeld gebied een betere oplossing zijn. Ook zeide hij dat men zou vragen Oostenrijk te verplichten een aanzienlijk aantal personen uit te leveren, die men als oorlogsmisdadiger beschouwt. Verschillende van deze personen namelijk hebben een toevlucht gezocht in Oostenrijk. Hij beweerde zelfs dat de fascistische organisatie van de Utashi in Oostenrijk nog bestaat (Londen, (AP) 15.1).

GROOT BRITANNIË WEET NIETS.

Een zegsman van het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken keurde de nieuwe Sovjet-eis af om zeggenschap over het eiland Medvezhi in de strategische gelegen archipel van Spitsbergen. De zegsman zeide dat Rusland gebonden blijft aan het Internationaal verdrag van 1920 waarbij het eiland gedemilitairiseerd werd. Het agentschap Tass „gezaghebbende Sovjet-kringen" aanhalende zeide: „Medvezhi was oorspronkelijk een Russisch eiland", en het voegde daaraan toe dat „Rusland en Noorwegen het eens zijn geworden" over de noodzaak van gezamenlijke defensie" in dat gebied. De Britse zegsman zeide verder: „Wij zijn ons niet bewust dat de Sovjet-Unie enige geldige aanspraak zou kunnen hebben op dit eiland of welk eiland in dat gebied ook. Dit is Noors gebied".

Tass zeide dat het verdrag van 1920 niet geldig kon blijven omdat het mede ondertekend was door Italië en Japan, die gedurende de Tweede Wereldoorlog tegen de Geallieerden gevochten hebben.

De zgsman zeide dat Groot Britannië deze opvatting niet kon aanvaarden. Hij merkte verder op dat vele bestaande verdragen getekend waren door thans vijandelijke landen, o.a. de conventie van Montreux en de Haagse Conventies en voegde daaraan toe: „Tot nu toe heeft niemand durven beweren dat deze verdragen alleen hierom opnieuw gesloten zouden moeten worden". „Groot Britannië weet niets af van enig Russisch-Noorse overeenkomst omtrent gezamenlijke defensie.

Volgens de verdragen van 1920 mogen de eilanden niet gebruikt worden voor „oorlogsdoeleinden" (Londen, (AP) 1g.1).

Spitsbergen: een eilanden-groep ten Noorden van Scandinavië, werd „historisch" ontdekt in het jaar 1596 door de Nederlandse expeditie onder Heemskerk, Barentsz en De Rijp. Wij zeggen „historisch", want reeds in het jaar 1194 was het bij de Noren bekend, doch werd later weer vergeten.

In de 17e eeuw was Spitsbergen bekend voor de walvisvangst. De Nederlanders hadden aldaar een nederzetting genaamd Smeerenburg. Toen de rijkdom aan walvissen afnam, daalde de belangstelling voor de souvereiniteit over deze eilanden tot na de ontdekking van de steenkoolvelden. Bij het Verdrag van Parijs in het jaar 1920 werd deze eilandengroep aan Noorwegen toegewezen.

De economische betekenis bestaat in het voorkomen van steenkool. De voornaamste ontginning is die van Longyear City, die in handen van de Noren is. Er komt ook wat ijzer, zink, goud en asbest voor.

Tijdens de oorlog voerden de Engelsen een commando-aanval uit op Spitsbergen, daar men bang was, dat de Duitsers van de steenkoolmijnen gebruik zouden maken. Men verwoestte de mijnen, **liet de schachten in de lucht vliegen en voerde de bevolking mede naar Engeland. De film van deze succesrijke commando-aanval werd ook op Curaçao vertoond — Red. Amigoe.**

HET BEZOEK VAN BLUM AAN LONDEN.

Downingstraat 10, wordt als bron opgegeven van het bericht betreffende het bezoek van Blum aan Londen. Men zou zijn overeengekomen om een verdrag op te stellen tussen Engeland en Frankrijk, daar men inziet, dat het in belang is van beide landen om effectief stappen te nemen teneinde de economische reconstructie van Duitsland te voorkomen. ~~Men zag de noodzaak~~ **hiervan in, wil Duitsland niet nogmaals een bedreiging vormen** voor de vrede. Men kwam overeen om afgevaardigden te zenden tot samenstelling van een nieuw Engels-Frans Comité, in andere samenstelling ter verwijdering van de moeilijkheden die bedoeld comité ondervond toen men enkele dagen geleden te Parijs in vergadering bijeen was.

BIDAULT

Leider M.R.P. decoraties uitdelende.

MAURICE THOREZ

Leider Communisten in Frankrijk.

VERKIEZING IN FRANKRIJK.

Uit de verschillende berichten blijkt, dat in de loop van de morgen het als bijna zeker werd geacht, dat men Vincent Auriol tot president van Frankrijk zal kiezen. De communisten doen ook mee, om zoals zij zeggen uit deze verkiezing te laten blijken, dat men één is, zo heeft de verkiezing een werkelijk nationaal karakter. Men noemt het een verkiezing „uit noodzaak". (niemand kan de candidaat er door krijgen, die men zou wensen. — Red.) Het schijnt dat de M.R.P. nog de candidaat de Champetier zou kiezen, dit zou dan een symbolische daad moeten zijn. (Parijs, (AP) 16.1).

het nieuws van vandaag

De Russische politiek is wel zo, dat men ruzie schijnt te willen maken met iedereen. Zo zal men het Verdrag van Parijs van het jaar 1920 niet meer erkennen en wil men voor zich de eilanden-groep Spitsbergen, gevolg: **ruzie met Noorwegen.** Men wil van Oostenrijk via Joegoslavië een stuk van Karinthië, gevolg is natuurlijk: **ruzie met Oostenrijk.**

Men wil Nederland en 16 andere kleinen wel de kamer van de conferentiezaal in Londen binnen laten, om hun „versje van verlangen" op te zeggen, doch ze mogen niet mede confereren; gevolg: **ruzie met 17 kleinen en hun helper Australië.** Men wil het Panamá-kanaal internationaliseren — gevolg: **ruzie met de Verenigde Staten.** Men wil het Suez-kanaal internationaliseren — gevolg: **ruzie met Engeland,** doch men heeft vriendschap met de Socialisten in Duitsland en belooft, dat men zich zal matigen, dat men heus geen fabrieken meer zal afbreken, die mogen óók in Duitsland wel voor Rusland werken!

De conferentie in Londen kwam reeds op haar eerste dode punt; ook Gusev, de Russische gezant in Londen en nu vertegenwoordiger van Rusland op deze voorbereidende conferentie, wist, hoe men dat moet aanleggen. Hij is anders nog een diplomaat van de school van Litwinnof.

De Russen schijnen dat geleerd te hebben, hoe men het precies moet aanleggen om een vergadering op te houden. De methode, zwaar discusiëren over de manier van werken, werd toegepast in Parijs en New York, doch in de laatste plaats gooit Gromyko ineens het stuur om en wil, dat men nu overgaat tot ontwapening; hij wil ineens niet meer praten doch overgaan tot actie.

Het boek over de Russische politiek, dat ons zal laten zien hoe deze heren te werk gaan, zal ons ook wel laten zien, hoe al die heren weinig vrije wil hebben en wel nooit hun boekje te buiten mogen gaan. De zaak zit schijnbaar sterk methodisch in elkaar, doch het wordt té duidelijk dat spel. Het gaat om té hoge waarden, om er een spel van te maken.

In Frankrijk was het vanmorgen niets als Auriol, wat men hoorde, doch wie weet? Op 4 December van het vorig jaar werd hij voorzitter van de nationale vergadering. We schreven toen:

De socialist Vincent Auriol werd tot voorzitter van de nieuwe Nationale Vergadering gekozen. Hij versloeg de candidaten van de communisten en radicaal-socialisten. Auriol behaalde 284 stemmen, Marcel Cachin van de communisten 170 en Alexandre Varrenne van de radicaal-socialisten 98. De verkiezing van Auriol was te danken aan de steun van de M.R.P.

Blum keerde naar Frankrijk terug; hij was helemaal niet moe, en hoopt waarschijnlijk, dat hij ook het eerste cabinet van de vierde republiek mag samenstellen.

RUSSISCHE POLITIEK T.O.Z. VAN DUITSLAND.

De partij van de verenigde socialisten in Duitsland wist te verzekeren, dat men zekerheid heeft gekregen van de Rus, de maarschalk Vashily Sokolovsky hoofd van de troepen in Duitsland, nadat de partijleiders een conferentie hadden met de maarschalk, dat de Russen in de bezettingszone, dat men eisen t.o.z. van Duitsland zal minderen, dat men niet door zal gaan met het wegnemen van de industrieën, men zal ook zeven mijnen vrijgeven. Zo zullen ook 200 industrieën, die men naar Rusland zou brengen in Duitsland mogen blijven om daar voor de Russen te werken. (Berlijn, (AP) 16.1).

AARDBEVING IN SAN SALVADOR.

Woensdag werd in San Salvador een lichte aardschok geregistreerd. Geen ongevallen deden zich voor (San Salvador, (AP) 15.1).

„PRAVDA" HEEFT WEER WAT.

Het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken ontkende de bewering van „Pravda", als zoude Engeland bij monde van Bevin verklaard hebben dat het zich niet gebonden acht aan het Brits-Russische verdrag voor wederzijdse hulp. De zegsman zeide, dat dit orgaan van de Communistische Partij een zin uit de rede van Bevin van 22 December jl. uit het over de buitenlandse verhoudingen verband heeft gerukt. Bevin weerlegde toen de beweringen als zoude Groot Britannië zich te veel binden aan de Verenigde Staten en zeide **„Groot Britannië bindt zich aan niemand".**

Het artikel in „Pravda" suggereert nu dat Bevin de banden, waardoor het door dit verdrag aan Rusland gebonden is, blijkbaar over het hoofd heeft gezien (Londen, (AP) 15.1).

ONLUSTEN IN GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt gemeld dat een spoorlijn en een brug nabij Kilkis in het Noorden van Saloniki door de opstandelingen zijn opgeblazen. Zeven opstandelingen werden gedood en twaalf gewond tijdens gevechten in de nabijheid van Gravinan terwijl vier „rechtsen" nabij Larisa zijn gedood. Volgens latere berichten hebben honderd linksen het dorp Alogonia in Kalamata, een district in Zuid-Peloponesus, aangevallen, de politiewacht en de school opgeblazen, de burgemeester vermoord en de huizen van de rechtsen geplunderd (Athene, (AP) 15.1).

MOSKOU BEVESTIGT.

Uit Moskou worden buitenlandse berichten bevestigd, volgens welke onderhandelingen gevoerd zijn en nog worden tussen Rusland en Noorwegen voor maatregelen „tot gezamenlijke defensie" van de eilanden van Spitsbergen. De verklaring van de regering zeide dat op initiatief van de Sovjet regering in 1944 en 1945 onderhandelingen zijn gevoerd, waarbij men tot overeenstemming is gekomen omtrent de noodzakelijkheid van gezamenlijke defensie. De verklaring zeide dat in November van het vorig jaar nog een gedachtenwisseling hierover te New York heeft plaats gehad tussen Molotov en den Noorsen Minister van Buitenlandse Zaken, Lange (Moskou, (AP) 15.1).

DE VEILIGHEIDSRAAD BIJEEN.

De Veiligheidsraad kwam bijeen onder voorzitterschap van Makin. Alfonso Lopez vertegenwoordigde Colombia en Souza Gomez vertegenwoordigde Brazilië. Warren Austin werd toen aangenomen als Afgevaardigde van de Verenigde Staten en Herschel Johnson als zijn plaatsvervanger (Lake Success, (AP) 15.1).

Nederland eist:

Annexatie van Duitse Mijnen bepleit

door

DEN DIRECTEUR DER STAATSMIJNEN.

„Hoewel de Duitsers door hun overhaasten terugtocht op de lijn Sittard — Geilenkirchen geen gelegenheid hadden, hun plan uit te voeren om de Nederlandse mijnen grondig te verwoesten, gingen wij toch de bevrijding in met lege magazijnen en een aantal vernielde machines. Spoedig echter konden wij de mijnen weer op gang brengen. Het Zuiden werd na een goede week weer van electriciteit voorzien, provisorisch wel is waar, maar de lichten brandden. Van de overgang naar de definitieve toestand heeft de bevolking zelfs niet gemerkt".

Zo vertelde de directeur van de Staatsmijnen, tevens beheerder van alle Nederandse steenkolenmijnen, Dr. Ir. Ch. Th. Groothoff, aan onzen verslaggever, die hem vroeg, iets mede te delen over de herleving van het Nederlandse mijnbedrijf en de verwachtingen voor de toekomst.

„Wij begonnen de productie ongeveer op nul. De regering besloot daarna tot een speciaal effort om de productie op te voeren en daartoe stelde zij het Beheer van de Nederlandse Steenkolenmijnen in bij biutengewoon mijnbesluit van 4 Mei 1945. Als eerste doel werd gesteld, de opbrengst op te voeren tot 26.000 ton per dag, een hoeveelheid, die gebaseerd was op het voornemen, de bevolking tien hl. brandstof per gezin te verstrekken, meer voorraden aan de gasfabrieken toe te kennen en de industrie redelijk op gang te brengen. In Juli 1945 was de productie tot 15.000 ton per werkdag opgeklommen. Het beoogde peil was dus nog lang niet bereikt omstreeks de tijd, dat de regering mij de bevoegdheid gaf, die maatregelen te treffen, nodig om de productieverhoging te bevorderen.

Spanningen.

Het probleem was niet gemakkelijk, vooral met het oog op de stemming en de spanningen, die in die tijd onder de bevolking heersten. Ik kon trachten langs de lijnen van techniek en organisatie de opbrengst te stimuleren (waartoe de tijdsomstandigheden dus minder gunstig waren) dan wel proberen, langs psychologische weg tot het doel te geraken.

Ik koos deze laatste weg. Over productie sprak ik voorlopig niet, wel legde ik het er op toe, dat de mijnwerkers zo snel mogelijk de voorwaarden voor een normaal leven zouden kunnen hervinden. Zij moesten weer het gevoel krijgen, dat er voor hen gezorgd werd en dan zouden de spanningen wel verdwijnen. Men zat met slechte wegen, slechte fietsbanden, onvoldoende voeding en ontspanning.

„Good homes, good men, good men, good coal", was het stramien waarop ik heb geborduurd. Als wapenen tegen het gebrek aan werklust hadden we slechts twee verroeste kanonnen: dreigement met ontslag, en dat kon hun niet schelen; loonsverhoging, en daaraan hadden zij weer weinig, omdat zij aanvankelijk toch voor hun geld nauwelijks iets konden kopen. Een der maatregelen, die de levensvoorwaarden verbeterde, was de vorming van de Stichting Mijnwerkers Voorziening (S.M.V.), die tot gevolg had, dat de mijnwerker gemakkelijker waar voor zijn geld kon krijgen. Zij kregen gemiddeld twintig procent van het verdiende loon in punten uitbetaald, die hun prioriteit verschaften, zoals textiel, aardewerk, pannen e.d.

Krachtige stijging.

Toen het tenslotte gelukt was, het arbeiderspersoneel in een goede stemming van huis naar het werk en van het werk naar huis te krijgen, en ik langzamerhand wél de productieverhoging op de voorgrond ging plaatsen, zette een krachtige stijging in. Op 9 November 1945 werd voor het eerst het beoogde cijfer van 26.000 ton bereikt. Een belangrijke factor daarbij was vergroting van het aantal arbeiders. Van tewerkstelling van krijgsgevangenen is afgezien, daar de haat der bevolking te groot was en ik zelf vooral bezwaren had van technisch-economische aard.

In Januari jl. is een wervingscampagne gestart, die uiting van het Ministerie van Sociale Zaken en waarbij wij onze technische medewerking hebben verleend. Die campagne duurt nog voort; zij heeft geleid tot de werving van 700 man, een cijfer, dat gering is, vergeleken bij de behoefte, die uit 7000 man bestaat. In de eerste tijd na de bevrijding hebben we veel mensen verloren o.m. gingen duizend mensen uit het Noorden, die hier waren ondergedoken, weer terug. Voorts gingen velen in de zwarte handel, en vooral het leger heeft velen van onze jonge mijnwerkers tot zich getrokken. Ook heel wat tijdelijke politie, grenswacht en rode-kruissoldaten zijn uit onze rijen gerecruteerd. Veel jonge arbeiders gingen liever op avontuur uit, daar, waar sigaretten te krijgen waren. Om de voor-oorlogse productie van 40.000 ton weer te bereiken, ging de wervingscampagne inmiddels niet ver genoeg.

Wij hebben evenwel nog de beschikking gekregen over 2500 politieke delinquenten, waarop wij prijsgesteld hebben op voorwaarde, dat zij niet als dwangarbeiders kwamen, doch zich vrijwillig konden melden. Dit is geschied. Hun werk geeft geen reden tot ontevredenheid. Natuurlijk eisten wij velerlei zekerheden omtrent deze gevangenen, en in het bedrijf werken zij in eigen ondergronds „quartier", gesepareerd dus van de anderen, met eigen toegangsweg en afvoerwegen.

Inmiddels heeft het proces van het herstel van vertrouwen en van betere verhoudingen onder

het personeel voortgang gevonden, waarvan de resultaten zich uiten in het opbrengstcijfer, dat Vrijdag 8 November jl. het record van 34.955 ton, bereikte".

Geen uitputting.

Zo stijgt dus de opbrengst van de Nederlandse steenkolenmijnen, een evolutie, waarvan iedere burger al profiteert, wanneer hij de haard aanmaakt en licht ontsteekt. Waarvan hij ook indirect de voordelen zal incasseren, daar de industrie en de algemene welvaart er bij betrokken zijn. En de toekomst? Kan de productie, met het oog op de in de bodem aanwezige voorraden blijven stijgen? En zal voorts — zelfs al kan op vooroorlogse basis worden geproduceerd — deze opbrengst voldoende blijken, indien de nationale industrie zal worden uitgebreid?

Hiermede raken wij twee belangrijke vraagstukken aan: die van de uitputting der mijnen en die van de mogelijkheid om uit thans nog Duitse bodem in de toekomst kolen te delven.

Dr. Groothoff stelde ons, wat de uitputting betreft, in zoverre gerust, dat deze bij een productie als voor de oorlog van 12 à 13 millioen ton per jaar, zich niet binnen tientalen jaren in belangrijke mate zal doen gelden. Behalve echter... wanneer ons land verder gaat industrialiseren. Vandaar dat veel gewicht gehecht moet worden aan de grenscorrecties. Wannee de plannen van de regering verwezenlijkt worden, zullen wij gedurende een aanta jaren het beheer krijgen over Duitse mijnen. Voor het in exploitatie brengen van een veld moet men gemiddeld een twintigtal jaren rekenen. De Peel is uit mijnbouwkundig oogpunt niet zulk een goed object, daar de kolen hier op een te grote diepte zouden moeten worden gewonnen en de arbeiders, met het oog op de tropische (en vooral zeer vochtige) klimaatsomstadigheden, niet meer dan een zesurigen arbeidsdag zouden kunnen maken.

„Ik ben buitengewoon dankbaar", aldus besloot Dr. Groothoff, „dat de regering de verkrijging van het beheer over Duitse mijnen en het bezit van concessies op Duitse mijnenvelden tot haar doel heeft gesteld, waardoor ons kolengebied aanmerkelijk zal worden uitgebreid, zodat het nationale industrialisatie-programma een goede achtergrond van kolen zal krijgen".

(Elsevier).

CURAÇAO

K.S.C.

Zaterdag 18 Jan. — Johan Maurits — Dos Caminos.

Zondag 19 Jan. Korfbaldag op St. Rosa.

DON BOSCO.

De vereniging „Don Bosco" benoemde een commissie ter bestudering van de onderwijs paragraphen in het zgn. rapport Ellis. Naar we vernemen zou de vereniging besloten hebben tot publicatie van haar standpunt in zake de besprekingen van het onderwijs in dat rapport over te gaan.

ELSEVIER EN DE POES.

Een zeker schrijver in het weekblad Elsevier wijdt nog een artikel aan de poes van Botica Central, om uit te laten komen, hoe de pers op Curaçao toch oog heeft voor het onbelangrijke! Het is werkelijk een eer voor de „Amigoe", dat men zoveel belangstelling heeft, doch we zijn hier nu eenmaal niet zo gewichtig, als de heren van Elseviers weekblad, die alleen maar heel belangrijke dingen schrijven.

CANADA STUURT BABY'S NAAR CURAÇAO.

Het K.L.M.-vliegtuig, komend van Amsterdam, met aan boord 32 passagiers waaronder 23 kinderen, kwam te Montreal aan in verband met slechte weer boven New York. Woensdagavond vertrok het vliegtuig naar Curaçao.

Verschillende passagiers waren vrouwen, die met hun kinderen op weg waren naar hun man in Curaçao. Ook waren er officiële diplomatieke personen aan boord. Dertien van de kinderen waren van 4 tot 7 jaar oud. Terwijl tien de leeftijd hadden van 2½ jaar tot 18 maanden. (Aneta, 14.1).

K.L.M.-BERICHT.

Het extra K.L.M.-vliegtuig naar Curaçao, dat 13 Januari uit Amsterdam vertrok, kwam hedenmorgen omstreeks 6.30 uur op Hato aan. Wegens slecht weer boven New York is het toestel via Gander en Montreal gevlogen in plaats van via Nova Scotia en New York. De afstand Montreal — Curaçao is 13 uur vliegen.

PANAMERICAN SIGARETTEN.

Van den Heer **B. A. Leon**, „Manufacturers' Agent", mochten wij dezer dagen een karton sigaretten ontvangen. Deze sigaretten dragen de naam van „Panamerican Sigarettes". Wij zijn den Heer Leon dankbaar voor de sigaretten, die wij, onze drukkers en zetters zullen oproken en wensen hem succes toe met zijn nieuw merk.

KALENDERS.

Van de **K.L.M.** ontvingen wij een prachtige kalender voor het jaar 1947, versierd met vier mooie foto's. Tevens mochten wij een ontvangen van de **Compania Anónima Tabacalera.** Een prachtige landkaart van de Dominicaanse Republiek versiert de eerste pagina. Wij zijn beide instanties van harte dankbaar voor de kalenders.

BENOEMING.

De Hoog Eerw. Pater Provicarius Apostolicus C. Gallé O.P. benoemde tot kapelaan op Pietermaai Pater Vitus Brenneker O.P., tevens werd bedoelde Pater benoemd tot directeur van de Eucharistische Kruistocht.

PARLEMENTAIRE COMMISSIE IN SURINAME.

Men heeft de commissie een geweldige ontvangst bereid, doch het was opvallend, dat de zg. Nationale Partij niet op het vliegveldter begroeting aanwezig was. Deze partij bepaalde zich er toe in de stad spandoeken op te hangen met leuzen als: „Autonomie, nu!" Op een ander doek stond: „Voor de welvaart van ons eigen land willen we zelf de beschikking hebben".

Maandag ging de commissie naar den Gouverneur; men confereerde met partijen, met Staten, met pers. Vandaag houden ze receptie op het Gouvernementshuis. Men kon niet allemaal naar Moengo, daar had men niet genoeg logeergelegenheid.

Zaterdag gaan ze naar Curaçao...... om het te zien en te begrijpen, naar we hopen. We denken, dat de heren dood vermoeid in Curaçao zullen aankomen, want daar begint het immers op Curaçao reeds met muziek, dat wilde men immers, „ook al vindt de Amigoe het beter hen kalm te ontvangen", aldus een spreker op een politieke meeting.

We hebben nog niet vernomen, of de Minister Jonkman reeds klaar is met zijn ontwerp tot wijziging van onze Staatsregeling. Men meende, dat deze wijziging reeds vóór 31 December aanhangig zou gemaakt worden, doch Minister Jonkman kent ook wel zoveel Papiament, dat hij begrijpt „sopi purá ta sali salu", de Parlementaire Commissie gaat immers zien en horen, om een oordeel over deze materie te kunnen vormen. De Minister gaat de kamers niet voorbij, zo die door het instellen van een commissie de wens te kunnen hebben gegeven zich ter plaatse op de hoogte te stellen.

ST. ELIZABETHS GASTHUIS.

MODERNE NEDERLANDSE KUNST IN CURACAO.

Wie de eertijds blanke kapel van het St. Elisabethsgasthuis te Willemstad binnentreedt, wordt getroffen door een hemelse vizioen dat over het altaar koepelt. In pastelzachte wolken zweven ijle engelenfiguren en in de uitgestrektheid van deze onaardse ruimte staan biddende heiligen rondom de centrale figuur der H. Drie-eenheid.

Toen na de oorlog de eerste schepen uit Nederland na de jarenlange scheiding te Willemstad aankwamen, brachten zij vooral Curaçaoenaren die door de oorlog van hun geboortegrond gescheiden waren: zij brachten familieleden van hier werkende Nederlanders, mensen die hier te werk gesteld waren, een enkelen ondernemenden handelsman en den bekenden Rotterdamsen schilder Dolf Henkes.

Zijn komst stond geheel op zichzelf; hij was ongeveer de eerste, die de culterele banden tussen Nederland en Curaçao kwam herstellen, die iets van dat niet in cijfers is uit te drukken, maar van een veel grotere betekenis is voor de banden tussen Nederland en Curaçao dan de handelsproducten die inmiddels óók hun weg hierheen hebben gevonden.

Curaçao is een Nederlandse voorpost in het westelijk halfzichzelf verplicht hier naar voren rond en Nederland is het aan te treden met het beste wat het heeft, opdat Curaçao ook een aandeel krijge in de grote traditie van de Nederlandse kunst.

Van zijn aankomst af, doch Dolf Henkes onder in deze volkomen nieuwe omgeving; hij is een intensief werker en al schilderend dronk hij landschap en wezen van Curaçao in zich op, worstelend met nieuwe kleuren, nieuwe vormen en een in het begin volkomen vreemde atmosfeer. Wij hebben kort na zijn aankomst een tentoonstelling van enkele schilderstukken gezien, waaronder ook hier geschilderde doeken; velen hebben vreemd tegenover deze geheel nieuwe kunst gestaan; het is dan ook een geheel eigen wereld waarin Henkes de mensen binnenleidt en lang niet iedereen voelt er zich in thuis. Daarbij is Henkes vóór alles een muurschilder. Nederlanders kennen zijn Feyenoordschilderingen. In de kapel van het St .Elisabethgasthuis treedt echter een heel andere Henkes naar voren.

Wij hebben er enig vermoeden van, dat er mensen zijn geweest, die zijn schilderijen reeds hadden gezien en huiverig tegenover het experiment stonden, waaraan de Rector van het Gasthuis, Pater Hulsman, zich waagde. Het zou zeker niet met de waarheid stroken indien wij beweerden dat allen in bewondering staan voor deze fresco's; daarvoor is Henkes trouwens een te sterke persoonlijkheid en is zijn visie te eigen om door iedereen te kunnen worden gedeeld. Een feit is het daarentegen, dat velen die zich niet met zijn schilderijen konden verenigen in diepe bewondering staan voor de unieke muurschilderingen in deze kleine, innige kapel.

Zeer terecht schreef Pater Möhlman in een uitstekende critiek van deze fresco's: „Dolf Henks doet de hemel open". Maar in diezelfde critiek merkt de schrijver op, dat een bezoeker hem toevertrouwde: „Ik wist wel dat onze Lieve Heer rare kostgangers had, maar dat die ook in de hemel kwamen, wist ik niet en dat vermindert de aantrekkelijkheid van de hemel een heel stuk voor me."

Wij aarzen echter niet te verklaren, dat deze wandschilderingen o.i. zeer geslaagd zijn en als oplossing van een merkwaardig probleem (waarover straks meer) èn wat de techniek betreft.

Bij frescoschilderijen komt een grote vakkennis kijken. Bij alle schilderijen trouwens, al vergeten sommige modernen dat gaarne of behandelen deze vakkennis met een hautain gebaar als „quantité négligeable".

Deze vakkennis bezit Henkes; hij weet welke resultaten hij op een muur verwachten kan, hoe ver hij met zijn kleuren kan gaan, welk maximum bereikt kan worden en hoe de verf dient aangebracht te worden.

Zoals men op de bijgaande afbeeldingen kan zien, bevindt zich achter het altaar een groot kruisbeeld, dat op de een of andere wijze in de wandschilderingen moest worden opgenomen. Het was een gebronsd kruisbeeld en als zodanig was het zeker onmogelijk dit beeld in het geheel te verwerken. Henkes heeft het kruisbeeld in het kleurengamma van het geheel opgenomen en er rondom de figuren van God den Vader en den H. Geest geschilderd, aldus de Drie-eenheid vormend, die centraal het geheel beheerst.

Het is of deze Drievoudigheid de eindeloosheid van de zachte pastelkleurige hemel opent en juist het kruis, dat zo concreet uit het altaar rijst, bindt die eindeloosheid van de hemel aan de beslotenheid van dit godshuis.

Een ander probleem vormden de neo-Gotische bogen, die dreigden de wandschilderingen in vlakken te verdelen en de eenheid, die de schilder beoogde, te verbreken. Gedeeltelijk heeft Henkes dit probleem opgelost door bogen en vlakken te versmelten in de wijde ruimte der wolken, die boven en rondom het altaar oprijst. Slechts één van de bogen is gehandhaafd en gehouden in zacht geel is deze boog als een gulden hemelspanning als een irrieeële regenboog waarlangs bindende engelen klimmen.

Het is zeker niet nodig alle détails van dit fresco te behandelen en de verschillende figuren te ontleden. Al is dan elk dezer figuren een beeld op zichzelf, zoals Franciscus, die bezield met een heilig vuur, geknield te prediken ligt voor de wonderlijke vogels die in een boom zitten te luisteren, met op de achtergrond vaag, maar sterk suggestief, het Noord Italiaanse landschap. Zoals ook de figuur van Willibrordus tegen een gelijkaardig fond van de Lage Landen staat. Een werkelijke vondst is de kleurlingheilige Augustinus. En zo zouden wij bijna tóch de détails bespreken.

Dolf Henkes heeft iets kostbaar aan Curaçao geschonken.

E. Winters.

SURINAME

„GESCHENK-ZENDINGEN" UIT SURINAME.

Sinaasappelen voor de zwarte handel.

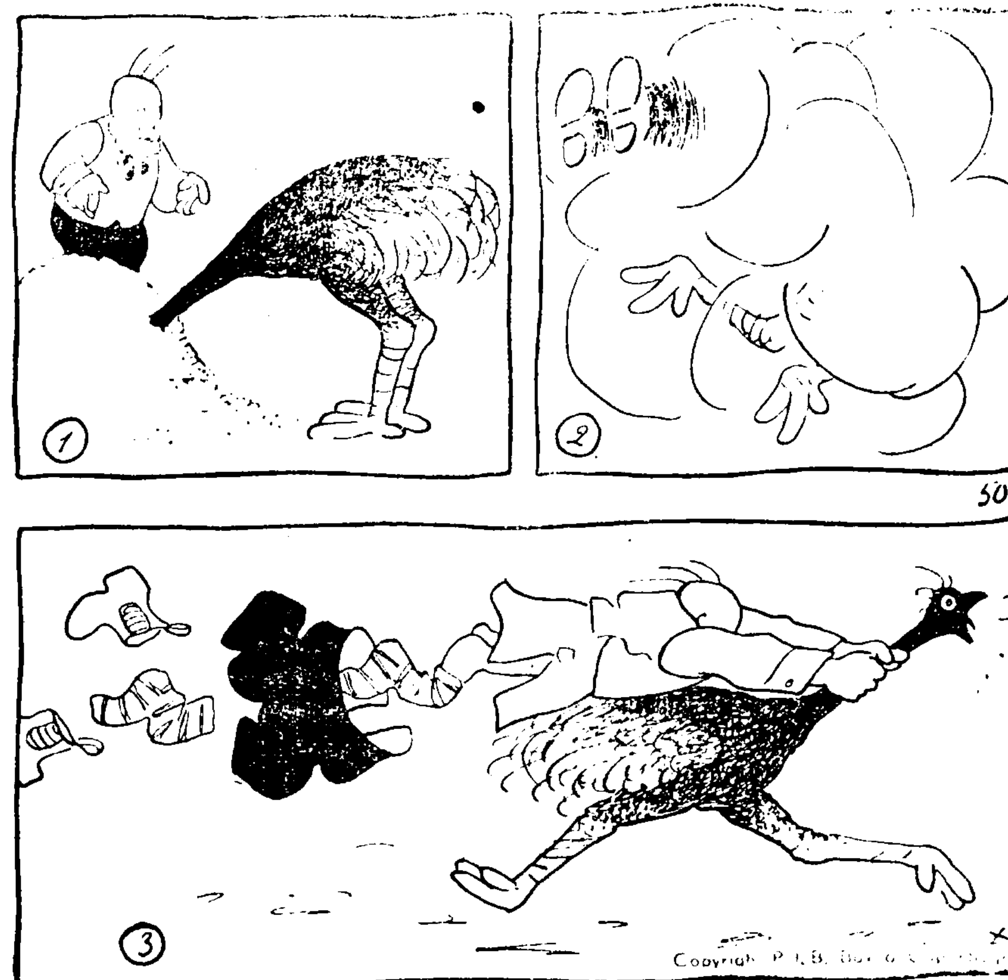
Onder het mom van „geschenkzendingen" uit Suriname, bestemd voor zieken in Nederland, zijn einde Mei van dit jaar grote partijen sinaasappelen en grapefruit ons land binnengekomen en vrijwel regelrecht in de zwarte handel verdwenen. De economische politie is er dezer dagen in geslaagd, de daders te pakken te krijgen van een combinatie, die zich met deze onbehoorlijke practijken bezighouden.

Enkele verdachten in deze zaak zijn gearresteerd. Aanvankelijk gaven verschillende leden van de combinatie een merkwaardige lezing over de zendingen, zodat zij werden vastgehouden. Na enige dagen zijn enkele van hen op vrije voeten gesteld, in afwachting van hun berechting, die spoedig zal volgen.

Rechercheurs van de Economische Dienst waren te weten gekomen, dat zich op een bepaald adres in de binnenstad een flinke partij sinaasappelen bevond, die afkomstig was uit Suriname. Men vond op het bewuste adres twintig kisten, waarvan de eigenaar de herkomst niet kon mededelen. Bij verdere nasporingen vond de recherche bij een kleermaker in Zuid vier kisten sinaasappelen, bij een vertegenwoordiger van buitenlandse firma's vier kisten Zuid-vruchten en twaalf kisten met gebrande pinda's, in een groentewinkel veertig kisten met sinaasappelen en grape-fruit, en in een loods van de K.N.S.M. twintig kisten met dezelfde inhoud.

De zendingen waren afkomstig uit Suriname, waar een comité de vruchten wegzond voor aan suikerziekte lijdende patiënten in Nederland.

(Trouw).

ADAMSON EN STRUISVOGELPOLITIEK.

De Heer en Mevrouw
H. B. C. Schotborgh - Hellmund
geven hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van hun dochter
ILSE
met den Heer
H. J. Mensé
waarvan de voltrekking zal plaats hebben op Vrijdag den 17n Januari 1947.

De Heer en Mevrouw
H. J. Mensé - Sage
geven hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van hun zoon
HERMAN
met Mejuffrouw
I Schotborgh
waarvan de voltrekking zal plaats hebben op Vrijdag den 17n Januari 1947.

Receptie: 8 uur n.m. Landhuis „Rust en Vrede".

Gelieve deze kennisgeving als een persoonlijke uitnoodiging te willen beschouwen.

NIEUWS OVERAL

INBREKERS BIJ DE JUSTITIE.

Inbrekers hebben in de nacht van Dinsdag op Woensdag, in het Parijse Hoofdbureau van Politie welke ondergebracht is in een vleugel van het „Palais de Justice" ingebroken. De Politie deelde mede dat verschillende dossiers, foto's en vingrafdrukken zijn gestoen (Parijs, AP) 15.1).

CHURCHILL KRIJGT SCHADEVERGOEDING.

Uit Londen wordt bericht dat de bewering, voorkomende in het boek „Dinner at White house", volgens welke, Churchills politiek ten opzichte van Griekenland beïnvloed werd door het feit dat hij door Britse bankiers met Griekse belangen van een faillissement is gered, in een openbare zitting van de rechtbank, werd ingetrokken, toen bekend gemaakt werd dat Churchill van plan was een vordering tot schadevergoeding wegens smaad tegen den schrijver en uitgever in te stellen. De advocaat G. O. Slade zeide in de „King's" Bench Division" dat de schrijver, de Noordamerikaan Louis Adamic en de uitgever, Harper Bros, beloofd hebben aan Churchill een flinke schadevergoeding te betalen. Slade zeide verder dat zowel schrijver als uitgever hadden toegegeven dat de bewering ongegrond was (Londen, AP) 15.1).

IN MEMORIAM

Pater Willibrordus Van Teeffelen.

„Maar midden in de nacht werd er geroepen: Ziet, de bruidegom komt!"

Zijn nacht heeft lang genoeg geduurd: 61 jaar. En de droom, die hem bezig hield was een priesterlijk leven. De strijd tegen het kwaad, op zijn manier gestreden.

Met de eeuwige macht der genade, die door zijn gezalfde handen stroomde, en waardoor hij kon zeggen: al faalden mijn priesterlijke woorden ook vaak, toch nimmer mijn handen. Hij was een der vele fakkels, door God uitgezet in de nacht, om voor allen, die zien willen, de weg af te bakenen, die ten hemel leidt. En hij brandde rustig, plichtsgetrouw. Niet met de wilde gloed van den ontembaar begeesterde, maar met de kalme vlam van den bezonnene, die weet, dat zijn vlam er één is uit de lange rij, die een eeuwigheid van tijd en ruimte doorsnijdt.

En behalve de macht van het priesterschap, behalve het helende water der genade, waarvan hij de bron mocht zijn, had hij zijn nederige persoon, zijn eenvoudige gaven, om ze in te zetten te goede. Wat hij ook zo volkomen, zo gestadig, zo van harte gaarne heeft gedaan, al de 35 jaren van zijn priesterleven.

En al was zijn persoon nederig en zijn gaven eenvoudig, zij waren geen gering te schatten wapen in de dienst van God. Wie het voorrecht gehad heeft, zijn contact met de mensen gade te slaan, weet, dat hij het Katholiek geheim der zielzorg heeft begrepen, door St. Paulus neergelegd in de woorden, dat hij een medewerker mocht zijn aan de vreugde der kinderen Gods. Zijn zielenijver was niet stijl en streng, gebrandmerkt door het vrezen en beven, waarmede wij onze zaligheid moeten bewerken. Zijn apostolisch woord kwam met een lach, van goedmoedige grappen geflankeerd. Zijn blijde vriendelijkheid bracht de hemel dichtbij, binnen het bereik van de eenvoudigen, die de tijd en de kracht niet hebben steile rotsen te beklimmen, zelfs niet tot het bereiken van hun eeuwige zaligheid.

Zijn begaafdheid was een practische geest, die horloges en motoren wist te repareren met een bekwaamheid, welke ons kon doen vermoeden, dat hij per abuis in de priesterlijke stand was verzeild.

Maar lachen wij hierom niet. Want het kloosterlijk habijt, dat hij bij alle, ook de smerigste karweitjes, aanhield, is een teken van de geest, waarin hij ze verrichtte. Hij was van de stam der oude monnikken, die land ontgonnen, om de zielen te brengen tot God. En wellicht is hij de enige onder de vele klokkenmakers der aarde, die van het repareren van klokken een apostolaat heeft gemaakt. Die eerst de klok repareerde en daarna de ziel. En het eerste heel bepaald als een middel tot het laatste.

Dit was de droom der werkelijkheid, waarmede hij de nacht van zijn leven heeft gevuld.

„Maar midden in de nacht werd geroepen: Ziet, de bruidegom komt; gaat naar buiten, hem tegemoet!"

Zijn lamp was in orde en hij had olie genoeg. Heel de nacht van zijn leven had hij gebrand als een fakkel van God, en zo vond de bruidegom hem.

Nu is hij ons voorgegaan in het eeuwig feest. Nu is hij verdwenen achter de gesloten deur, waarheen onze harten nog hunkerend gaan.

Maar gij: rust daar in vreugde, mijn grote broeder.

P. Fr. M. Möhlmann.

Unda

De tijd is voorbij.

Waarin de radio beschouwd werd als een min of meer geslaagd laboratorium-experiment.

Het was de tijd van de hardnekkige amateurs, die met onverwoestbaar optimisme en veel vindingrijkheid hun zoldkamer volbouwde met ingewikkelde draadconstructies, levensgevaarlijk uitziende koperen spiralen en monstreuze lampen; de tijd van de pioniers, die hun tientallen meters lange antennes spanden en dan vooral des avonds en des nachts hun koptelefoons om moede hoofden klemden om iets op te vangen, wat het midden hield tussen een muzikale dosis Beethoven en een onmuzikale dosis Mexicaanse hond.

De tijd is gekomen.

Dat in uw huiskamer een sierlijk meubel staat, dat u in uw handtasje een apparaatje hebt, niet groter dan een klein fototoestel: en een onzichtbare luidspreker doet u genieten van zoetvloeiende klanken, waarbij geen Mexicaanse hond te pas komt.

Radio is geen speelgoed meer.

Maar heeft de weg afgelegd van de zolderkamer naar de constructiehallen van de grootindustrie. [...] Weldra zult ge uw televisieontvanger kunnen kopen en het is de combinatie van beeld en geluid, die straks aan de grote massa ontspanning zal brengen en lering en stichting.

Radio is een machtsmiddel.

Wie zal daaraan nog twijfelen, na wat wij allen hebben meegemaakt gedurende de 2e wereldoorlog. In die landen, waar personen of partijen naar de macht grepen, zagen wij het gebeuren dat hun handen zich het eerst uitstrekten naar de radio, naar de pers en naar de film.

Wie onzer is vergeten hoe de radio ons heeft gesteund in ons verzet tegen den bezetter en ons het tot het einde uithouden draglijker heeft gemaakt? Voor propaganda, voor voorlichting en voor vorming van de publieke opinie betekent de radio straks aangevuld met het beeld — een machtsinstrument van de hoogste orde.

Wie hanteert...?

Men kan een mes hanteren en daardoor moordenaar worden, maar ook kan men levens redden en een heilbrengend chirurg zijn.

Het komt er op aan wie het mes gebruikt.

Men kan de publieke opinie vormen, zo, dat geloof en moraal met respect behandeld worden: men kan ook de mensen onverschillig maken, door geloof en moraal te verwijzen naar de plaatselijk en tijdelijk beperkte invloedssfeer van Zondagsmis of Kerkdienst; men kan zelfs de strijd tegen geloof en moraal openlijk in de aether aanbinden.

Voor geloof en moraal.

Het is dus niet verwonderen, dat degenen, die het belangrijk vinden, dat aan geloof en goede zeden in onze samenleving een ereplaats wordt ingeruimd, zich zullen bedienen van dezelfde middelen, waarvan zich degenen bedienen, die het tegendeel trachten te bereiken.

Die ereplaats is niet gemakkelijk nader te omschrijven. Men kan zeggen dat geloof en moraal altijd, bij allen en bij alles tot hun recht moeten komen. Ons doen en laten moeten er door worden geleid.

Katholiek zijn wil zeggen: op een heel speciale manier mens zijn.

God dienen betekent o.m.: naar de wetten van geloof en moraal leven.

Twee levensopvattingen.

Er is een strijd gaande, gevoerd met de meest moderne middelen: tegen God. Wij willen de strijd helpen voeren: vóór God. De inzet is ons eeuwig en ons tijdelijk geluk. Een van de strijdmiddelen is de radio.

Wij kaholieken moeten er naar streven goede Christenen te zijn.

Wij zijn lid van de strijdende Kerk.

Wij hebben een roeping. Staat onze roeping ons altijd helder voor ogen? Of zijn wij misschien verdoofd door het lawaai van de strijd om ons heen, of weggedoezeld in gemakzucht en zogenaamde verdraagzaamheid, die niets anders is dan gecamoufleerde vrees voor de strijd.

Hebben wij van de strijdende Kerk wellicht een slapende Kerk gemaakt.

Onze tegenstanders slapen niet, maar vechten met een élan en een vindingrijkheid, met een toewijding en een verbeten energie, welke, stuk voor stuk, een betere zaak, onze zaak waardig zouden zijn.

Overal over de wereld verspreid...

Zijn het ook de Katholieken, die zich met radio bezig houden. Ieder land kent zijn eigen werkwijze, heeft zijn eigen bizonder karakter zodat de middelen daaraan dienen te zijn aangepast.

Wat zouden de Katholieken der verschillende landen elkaar van dienst kunnen zijn, indien zij elkaar hielpen in het hanteren van het strijdmiddel radio.

De ervaringen variëren van land tot land. Hier is de techniek verder, daar ligt de culturele ondergrond der programma's op een hoger niveau.

Samenwerking, uitwisseling van ervaringen en materiaal, van gegevens, kortom van alles wat de radio maakt en raakt, aangevuld met wederzijds advies.

Met andere woorden: Internationale samenwerking der Katholieken op het terrein van de radio teneinde de techniek van het hanteren van het ... tot de grootst mogelijke perfectie op te voeren.

En onder techniek verstaan wij dan ditmaal niet het totale weten en kunnen t.a.v. radio en televisie, bezien alleen van natuurkundig standpunt, maar bezien van elk dankbaar standpunt, nl.: van het standpunt van den programchef zowel als van de econoom, van den muziekadviseur zowel als van den reportagechef enz.

Het Internationaal Katholiek Radio- en Televisie-bureau.

Is het orgaan, dat tracht de inspanning der Katholieken uit alle landen der wereld op gebied van radio en televisie samen te bundelen.

In een schrijven dd. 2 September 1946 van Zijne Excellentie Mgr. P. Giobbe, Pauselijk Nuntius te Den Haag, aan den Algemeen Secretaris van dit Bureau, worden de volgende suggesties gedaan:

„Zijne Excellentie Monseigneur J. B. Montini, Substituut ter Staatssecretarie van Zijne Heiligheid, heeft mij verzocht U mede te delen, dat hij in goede orde het Rapport heeft ontvangen, dat U hem hebt gezonden aangaande het werk, dat het Internationaal Katholiek Radio- en Televisiebureau zich voorstelt te gaan verrichten.

Zijne Excellentie heeft Uw Rapport met grote aandacht bestudeerd en in totaal acht hij het met grote zorg bewerkt en veelbelovend. Intussen is Zijne Excellentie van mening, dat de Heilige Stoel, die zich ten volle rekenschap geeft van het feit, dat Radio en Televisie tegenwoordig een eerste rangs plaats innemen terzake van de propaganda van de waarheid en de moraal, zich niet kan binden op die wijze waarom U hebt gevraagd, nl. met een formele goedkeuring van Uw Programma.

Dit neemt echter niet weg, dat de Heilige Stoel met voldoening zal zien dat Uw Programma zich geleidelijk zal ontwikkelen, op deze wijze, dat men, na alle mogelijke inlichtingen betreffende de activiteit op het gebied van radio en televisie in de verschillende landen te hebben verzameld, vervolgens zou kunnen overgaan tot het samenbundelen van die nationale inspanningen.

Is dit eenmaal geschied, dan zou men afgevaardigden uit de verschillende landen tezamen kunnen roepen voor het houden van besprekingen, teneinde gezamenlijk de bestaande problemen en de moeilijkheden, die men ontmoet heeft, te bestuderen, alsmede de oplossingen die voor toepassing in aanmerking zouden komen en de stappen die men zou kunnen doen om het werk uit te breiden.

Bij dit alles zou het Centrale Bureau meer optreden als adviserend lichaam, dan als orgaan dat handelt uit krachte van gezag, tot op de dag waarop de activiteit van het Bureau op internationaal terrein van een dermate grote omvang is geworden, dat het ook zijn veld van actie zal kunnen uitbreiden. Na deze suggesties te hebben gedaan verzoekt Zijne Excellentie Monseigneur Montini mij met groot genoegen U nogmaals de verzekering te geven, dat de Heilige Vader U bij Uw werk aanmoedigt en Zijn Zegen schenkt aan Uzelf en aan diegenen, die aan Uw zijde zich wijden aan het I.K.R.T. opdat hun ijver voor de Katholieke zaak en hun liefde tot de Kerk hen mogen sterken tegen de onvermijdelijke moeilijkheden, welke zij op hun weg zullen ontmoeten.

Met de verzekering van mijn volle sympathie voor het werk waaraan U zich wijdt met energie en begrip, verzoek ik U de uitdrukking van mijn beste wensen wel te willen aanvaarden.

(get.) † P. GIOBBE,
Internonce Apostolique".

Wordt vervolgd.

ONS KONINKRIJK

BENOEMING PRINS BERNHARD.

Bij Koninklijk Besluit is Vice Admiraal Prins Bernhard benoemd geworden tot Inspecteur Generaal van de Koninklijke Marine.

DE ORANJESTERRIT.

De Koninklijke Motorwielrijders vereniging in het Zuiden zal op de geboortedag van de Oranjetelg een Oranjesterrit organiseren naar Baarn. Aan deze tocht kunnen alle wielrijders uit het Zuiden deel nemen. Het doel van deze toch is het plaatsen van handtekeningen in de felicitatieregisters.

MORGEN: NIEUW SYSTEEM.

Te beginnen met morgen zullen de Duitse mijnwerkers uit het Ruhr-gebied extra punten verdienen, waarvoor zij dan als beloning zullen krijgen o.a. spek, koffie en suiker. Deze extra punten kunnen zij verdienen, wanneer zij hun individuele praestaties verhogen.

Dit systeem komt overeen met dat, welk destijds door de Nederlandse Regering in Limburg werd ingevoerd ter verhoging van de kolenproductie.

GEEN ZWARE INDUSTRIEËN.

Dr. Huysmans, Minister van Economische Zaken, verklaarde gisteren, dat zware industrieën, zoals die van het Ruhr-gebied, niet meer in Nederland opgericht zullen worden.

Hij zeide o.a. dat wij voor industrialisatie helaas slechts in beperkte mate aangewezen zijn op grondstoffen uit eigen bodem.

Daarom zal er gestreefd moeten worden naar oprichting van kleine en middelgrote industrieën zoals chemische en rijwielindustrieën, daar wij geen fietsonderdelen meer uit Duitsland kunnen betrekken.

De Minister verklaarde tevens ook, dat medio 1947 de tabaksrantsoenen voor de mannen verdubbeld zullen worden.

ROND DE OVEREENKOMST VAN CHERIBON.

De Indonesische delegatie zal besprekingen voeren met de Commissie Generaal over verschillende gebeurtenissen waarover verdeeldheid heerst. Deze besprekingen zullen nodig zijn om een oplossing te vinden alvorens de Linggadjati overeenkomst te tekenen en deze aan de voorlopige Republikeinse parlement aan te bieden.

Dit werd verklaard in een communiqué, dat gisteren werd uitgegeven na een zitting van de Republikeinse Cabinet.

Het Cabinet besloot dat de Indonesische Delegatie gemachtigd zal blijven overeenkomsten te tekenen, mits deze gebaseerd zijn op artikelen geparafeerd in November jl.

Men acht zich niet gebonden aan besprekingen buiten officiële contact dat tussen twee delegaties werd gevoerd.

SOEKAWATI EN SPOOR NAAR NEDERLAND.

De President van Oost Indonesië, Soekawati, zal op 24 dezer naar Nederland vertrekken, teneinde besprekingen te houden met H. M. de Koningin der Nederlanden. Lt. Generaal Spoor vertrekt morgen naar Nederland.

WAT GEBEURDE ER IN INDIË?

De Ned. Ind. Regering verklaarde heden in een apart communiqué, dat in de periode van 1 November tot 31 December 1946 in totaal meer dan 350 gevallen zijn voorgekomen van schending der overeenkomst.

Er zouden plannen zijn beraamd voor grootscheepse aanvallen op Palembang, Semarang en Buitenzorg, die slechts door een tijdig optreden van de Nederlandse troepen konden voorkomen worden.

EENIGE EN ALGEMEENE BEKENDMAKING

Wij maken onze stroomverbruikers er op attent, dat de stroom kwitanties over de maand DECEMBER zonder uitzonde ring voor op 24 JANUARI betaald moeten worden.

Na dezen datum niet betaalde KWITANTIES zullen door ons worden geïncasseerd verhoogd met EEN GULDEN incasso-kosten.

Wij verzoeken onze verbruikers tijdig hun kwitanties te voldoen, ten einde ons niet te noodzaken tot afsluiting over te gaan.

Electriciteitsbedrijf Curaçao.

CONVERSIE NEDERLANDSE STAATSSCHULD.

In verband met het bovenstaande schrijft ons ons Kantoor Amsterdam als volgt:

Geconverteerd worden de navolgende leningen:

4 %	1940 I	pro resto groot	f 176.425.500
4 %	1940 II	pro resto groot	f 245.041.900
4 %	1941	pro resto groot „	249.734.300
3½%	1941	pro resto groot „	375.000.000
3½%	1942	pro resto groot „	800.000.000
3½%	1943	pro resto groot „	850.000.000
3 %	1936	pro resto groot „	50.000.000
Totaal			f2.746.201.700

welke leningen alle per 15 Februari 1947 worden aflosbaar gesteld.

Hiertegen wordt uitgegeven een 3—3½% conversielening 1947, in coupures van f 1000.—, f 500.— en f 100.—. De rentevergoeding bedraagt tot 15 Februari 1957 3%, na die datum 3½% per jaar. Halfjaarlijkse coupons per 15/2 en 15/8. De looptijd zal ten hoogste 40 jaar bedragen. Aflossing in geval en voorzover de koers daalt beneden 97%, door inkoop ter beurze tot ½% van het op 1 Januari van elk jaar uitstaand bedrag der lening. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat de schuldbewijzen dezer lening tegen de parikoers in betaling worden aangenomen ter voldoening van de aanslagen in de Vermogensaanwasbelasting en in de thans nog aanhangige Vermogensheffing ineens.

Elke houder van op 15 Februari 1947 aflosbaar gestelde schuldbewijzen der te converteren Staatsleningen wordt geacht tot een overeenkomstig bedrag deel te nemen in de 3—3½% conversielening 1947, tenzij hij vóór 27 Januari 1947 verklaart van de aangeboden conversiemogelijkheid geen gebruik te willen maken. Voor de deelneming in de conversie is mitsdien geen enkele handeling vereist.

Indien aflossing wordt gewenst zal de opbrengst worden gecrediteerd op een zg. conversierekening. Deze conversierekening is niet verhandelbaar en niet beleenbaar; zij kan tot vijf jaar geblokkeerd worden. De rentevergoeding bedraagt 2¼% 's jaars.

Nieuwe obligaties worden voorlopig niet uitgegeven, de oude obligaties der te converteren leningen blijven dienen ten bewijze van deelneming in de conversielening.

(HOLLANDSE BANK-UNIE N.V.
Kantoor Willemstad)

Kerkelijk leven Santa Maria

1847 — 1947

Het werd nodig, dat St. Maria door meer dan een priester bediend werd, zo werd Pater A. de Bruin op 18 Augustus kapelaan (1893).

Pastoor Helling bouwde weer een nieuwe school, doch ook deze werd weer te klein, na een paar jaar. De zusters woonden toen in twee kleine uitbouwtjes naast de school.

Op Woensdag **22 September** 1897 vierde men in de versierde kerk van St. Maria het vijftig jarig bestaan van die parochie. Des morgens om zeven uur deed Mgr. van Baars er een pontificale H. Mis, welke H. Mis werd bijgewoond door de Gouverneur Barge en de Vicaris der Paters Pater Willems. Des namiddags om zes uur was er een pontificaal Lof en hield Mgr. van Baars een preek over de waarde van een parochie voor de gelovigen. Bij dit feest werd voor het eerst het nieuwe priesterkoor in gebruik genomen. Men had eigenlijk een toren willen bouwen bij gelegenheid van dit jubileum, doch de omstandigheden hadden dit niet mogelijk gemaakt.

Men had nu de kruiskerk vervolmaakt. Met rechtmatigen trots kunnen de bewoners van St. Maria nu wijzen op hunne kerk, die zeker een der ruimste en fraaiste kerken van het Curaçaose Vicariaat is", meende de Amigoe di Curaçao van Zaterdag 25 September 1897.

We weten niet waarom men de datum van de feestviering op 22 September plaatste, beter zou zijn 9 September dit kwam wellicht door omstandigheden beter uit.

Pastoor Okhuijzen (1900-1922) bouwde een flinke school en een regenbak, dat laatste was een weldaad voor de bevolking, zo kon men altijd water komen halen. De Zusters hadden nog een apart convent, doch woonden feitelijk in de school. Uit de kroniek van de parochie van St. Maria is duidelijk een heilige naijver merkbaar tussen de pastoors van St. Maria en St. Rosa. Men is zelfs blij te kunnen vertellen dat het op St. Maria meer regende als op St. Rosa.

Pastoor Okhuijzen is een Pastoor, die de oude moeilijke tijd nog volop meemaakte. Later rond 1918 toen hij eens in zijn parochie rond reed kwam hij te paard in de buurt van Asiento, en vond daar onder de bomen mannen, die daar ergens in de buurt werk hadden bij een mijnheer, die olie uit Venezuela liet komen. Dat was het eerste contact met de „Isla" de oliemaatschappij.

Zie hier hoe Pater van den Tempel, de figuur van Pater Okhuijzen beschreef in een missieblaadje in Holland.

„Een redacteur van een Engels tijdschrift klaagde eens, dat hij op doornen zat, omdat hij veel te kopie ontving en onmogelijk aan veler rechtmatig verzoek kon voldoen. Die doornen kwelden ook ons in het vorig nummer van de Sint Dominicus-penning en gunde ons rust nog duur. Daar moest hulde gebracht worden aan een onzer wakkerste missionarissen in West-Indië, aan een arbeider, die van het eerste uur van zijn priesterlijke loopbaan gehoor gaf aan de stem des Wijngaardeniers: „Ga in mijn wijngaard", aan den Zeereerwaarden Pater Henricus Okhuijzen.

Vóór 25 jaar ontving Pater Okhuijzen de heilige Priesterwijding, en reeds het volgend jaar scheepte hij zich in voor de Curaçaose Missie.

Na eerst als hulppriester hier en daar ijverig werkzaam te zijn geweest, werd hij vóór omstreeks 20 jaar benoemd tot Pastoor van Santa Maria, een der uitgestrekste buiten-parochies. Al die tijd heeft hij daar de last van de dag en de hitte gedragen; als een trouw herder heeft hij daar zijn schapen geweid; hij is geworden de Pastoor van Sinte Marie. Hij kent zijn kudde maar ook de zijnen kennen hem; zij kennen de rijkdom van zijn echt priesterlijk, vaderlijk hart.

Grootse bouwwerken zijn door hem niet gesticht; een vernieuwde school met zusterhuis nabij de kerk en een school in een uithoek der parochie ziedaar wat tijdens zijn pastoraat tot stand kwam. Als men evenwel weet, welk een hoofdbreken, welk een moeite en zorg het kost in de Curaçaose missie om met luttel penningen vier muren op te trekken, dan zal men dit werk moeten waarderen en bewonderen.

Groter en duurzamer monument stichtte de arbeidzame pastoor in de harten zijner parochianen door zijn onuitputtelijke toewijding, zijn onverflauwden zielenijver, zijn altijd offervaardige liefde. Alle wegen en paden zijner parochie zefs de minst opgebaande — kunnen getuigen van de ijver waarmede de missionaris zich begaf, en nog begeeft, naar de meest afgelegen hutten om daar aan de armsten onder de armen de troost van de heilige Godsdienst te brengen. De aalmoes, die de arme Pastoor in de hand der noodlijdenden deed glijden, was uiteraard niet meer dan van koper, doch het troostwoord, dat hij den verlatenen en hulpbehoevenden stortte in het hart was van goud. Hij verlevendigde hun vertrouwen en wees hen bij de troosteloze aard, waarin vooral op Curaçao distelen en doornen zo welig tieren, naar het Paradijs, waar geen tranen, geen klachten zullen zijn, waar een eeuwige vreugde heerst in de aanbidding des Lams. Zo werden die armen rijk door de schat des geloofs, en gelukkiger in het blijde vooruitzicht van het eeuwig Goed, dan de wereldlingen die elders met aardse goederen gezegend, den Gever van alle goed vergeten en zich hechten aan het vergankelijk slijk der aarde.

Droeve dagen heeft Pastoor Okhuijzen gekend, als een epidemie zijn dierbare parochie teisterde of de hongersnood dreigend rondwaarde en menigeen ten grave sleepte, maar in die dagen, waarin hij zijn brood deelde met de armen, hechtten zijn kinderen zich ook met onverbreekbare liefdebanden aan hun weldoener en vader. De herinnering aan die rampzalige dagen doet zijn priesterhart nog wee doch zij draagt in zich de troostrijke belofte, dat geen druppel water, den arme gegeven, zijn loon zal ontgaan.

De parochie van Sinte Marie groeide onder de waakzame hoede des Pastoors in tal en last; waartoe zou echter de missionaris klagen? Hij heeft steeds op Gods voorzienigheid vertrouwd, en die op den Heer vertrouwt, hij wankelt niet.

Vertoefde de jubilerende missionaris in het Vaderland, van verschillende zijden, en niet het minst uit Schoonhoven, zouden hembloemen zonder tal zijn aangeboden. In plaats van deze vergankelijke bloemenhulde werden geestelijke bloemen — vurige gebeden — door zijn parochianen, klein en groot, geofferd aan de allerheiligste Maagd Maria, de Patrones der parochie, opdat Zij den dierbaren herder zegene in lengte van dagen en eenmaal krone met de onverwelkbare kroon der eeuwige glorie"

Op Curaçao had men rond 1900 een seminarie gebouwd voor de seminaristen van het bisdom van Merida. De professoren waren Hollandse Paters Dominicanen.

Dezen gingen natuurlijk ook hun ordebroeders helpen. Zo ging b.v. Pater Wahlen te paard van Scherpenheuvel, waar het seminarie was, naar Sta. Maria en bleef daar dan tot Maandagmorgen, om dan in gestrekte draf naar huis te rijden, om weer les te geven.

(Hoe jammer, dat dat seminarie niet is blijven bestaan).

Boca San Michiel is wel een van de verste uithoeken geweest van de parochie van Sta. Maria. Men had er een buurtschooltje. Het was een teken van de goede zorg voor de kinderen van dat vissersdorp, die kinderen zouden toch heus niet iedere dag op school komen. Een juffrouw Joselita Zimmerman gaf er les en een juffrouw Olympia Castillo.

Het onderwijs schijnt er niet op de meest moderne leest geschoeid te zijn geweest, maar Mgr. Vuylsteke had zorg voor Sta. Maria.

Hij bouwde daar zijn eerste school en kwam die school er open en op 17 Februari 1912.

Voor de mensen van Mahuma en Cero Fortuna enz., was het een vooruitgang, doch voor de kinderen van de Boca bleef de afstand ver. Papa kon wel een ezel hebben, doch daar konden de kinderen allemaal niet op.

Het volk van de St. Michiels baai is een aparte groep, die ieder jaar de zegen van de zee komen vragen, welke met veel plechtigheid door de Pastoor gegeven wordt, terwijl de gebruikelijke predicatie bij de zeewijding gehouden, de mensen hun plichten telken jare bekend maakt.

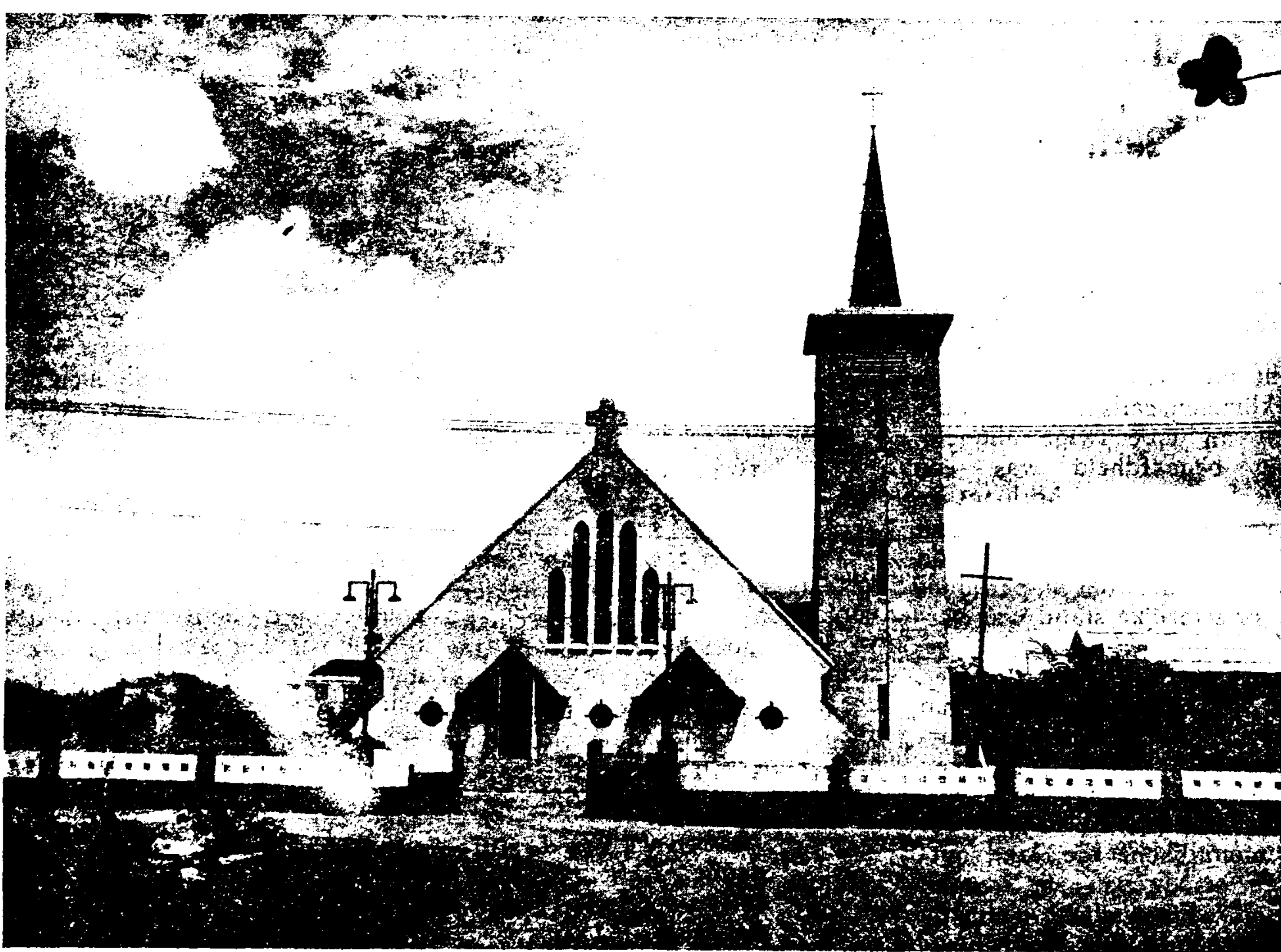
De parochie van Sta. Maria was té groot er kwam een oplossing, doordat men in het jaar 1925 een noodkerkje kon inrichten, in een inmiddels begonnen school op Jandoret, dit was een oplossing van de mensen van de Boca en de mensen van Jandoret en omstreken.

Pastoor Okhuijzen had in Holland reeds een bedel-actie gehouden met toneeluitvoeringen, om geld bijeen te krijgen voor een kerkje op aJndoret, hij had gelukkig wat succes en kon zodoende de eerste kosten bestrijken.

Later zal Pater de Bruyn met zijn grote actie in Nederland geld verbamelen voor een nieuwe kerk op Jandoret (1937).

De zorg voor de Boca San Michiel was al van het jaar 1901, in dat jaar op 15 Augustus was er door het Vicariaat een verzoek aan het Gouvernement gericht om het bouwvallige kruidhuisje op de Boca tot een schooltje te mogen inrichten. Dit werd toegestaan en het Gouvernement schonk „per ordonnance", zoals dat toen plechtig heette, een 500 gulden om dat bouwwerk wat te herstellen. Verscheidende jaren was door een senjorita Chita Zimmerman reeds school gehouden in een woonhuis. Het getal harer leerlingen was toen reeds tot 60 leerlingen gestegen.

Het was een hulp voor die kinderen, die anders helemaal naar Santa Maria moesten lopen. Het was eerlijk om dit schooltje aan te halen als een type school voor Curaçao en daarmee te gaan bewijzen, dat er niet voldoende onderwijs werd gegeven in de Nederlandse taal. Men moest die arbeid respecteren, indien immers die school in het kruidhuis er niet zou gekomen zijn, dan waren de kinderen nog tientallen van jaren van alle onderwijs verstoken gebleven. Er ontspon zich over dit schooltje nog een discussie tussen de inspecteur van het onderwijs Barteink en de Amigoe di Curaçao (1902).

Vis met de Vissen

De Inktvis is een schuw dier

door

FRANS VAN VENLO.

Kijk eens heel aandachtig naar de zanderige bodem. Die is niet overal van dezelfde kleur en niet overal hetzelfde gevormd. Na ruw weer is het zand als gegolfd. Blijft het daarna kalm, dan zakt het opgenomen vuil en wordt heel de bodem bedekt met een zeer dun laagje bezinksel van ietwat donkere kleur. Spoedig komt daar verandering in. Hier en daar ontdekt u lichte vlekken. Waar komen die vandaan?

De meeste vlekken in de bodem worden veroorzaakt door **Barbeeltjes**, een vissoort, die zeer veel lijkt op de hollandse barbeel, en hier barbi genoemd wordt. In beide benamingen zit „barb", baard, en die heeft het diertje ook. Aan zijn onderkaak heeft hij sprieten, die in de regel naar achteren gebogen staan, maar die hij kan uitsteken naar alle zijden om te tasten. Hij heeft de grootte van een haring zo ongeveer, is geheel wit, en heeft over heel de lengte en gele streep, ook de staart is geel. Veelal zwerven ze in kleine groepen rond en leven van wat zij aan eten vinden in het zand. Ze grazen als het ware de bodem af, de kop naar beneden. Ze zuigen water op en blazen dat weer uit, zodat het zand opwoelt en er iets eetbaars voor de dag komt. Met dit geblaas wordt er een gat gemaakt in het dunne laagje bezinksel, en komt de eigenlijke gele bodem vrij liggen. Dat nu zijn de lichte vlekken.

Er is nog een ander soort barbeel, die hetzelfde doet, de zandbarbeel. Deze is geheel wit maar heeft op zijn zij drie zwarte blokjes naast elkander, een zeer artistieke versiering. De zandbarbeel kom je meestal alleen tegen.

Een keer slechts zag ik een school van een stuk of dertig de bodem afgrazen. Daarbij was het een grappig gezicht te zien, dat zij zich even egoïstisch gedroegen als kippen. De een had wat gevonden, en ging er als de bliksem van door, maar de hele bubs er achteraan om het hem af te nemen.

Nu weten we dus waar die lichte vlekken in het zand vandaan komen. Dat wil zeggen sommige vlekken. Er zijn nog meer zeebewoners, die in de zandige bodem morrelen. Vind je onder een steen een kleine opening en daar vlak voor min of meer waaiervormig een andere kleur zand, dan betekent dat, dat daaronder iemand zich metterwoon gevestigd heeft, en heel vaak is dat een inktvis. Op de duur kun je het met vrij grote zekerheid vaststellen, dat je bij een hol van een inktvis bent.

Schrik niet; ga er maar gerust eens in kijken, want het beest zit in duizend angsten. Als ik ooit van een zeedier een vreselijke voorstelling heb gehad, zonder dat daarvoor enige grond bestaat, dan is het van de inktvis. Waar de verhalen en ideeën vandaan komen, mag de hemel weten, — misschien is Jules Vernes hier schuldig aan —, feit is dat ik me een inktvis had voorgesteld als een monster, dat door het water zweeft, als maar dreigend met zijn kronkelende armen om de eerste de beste tegenstander vast te klampen, te omknellen en dan, ja, wat dan? Tenminste de dood. En dan nog niet te vergeten ieder ogenblik een massa inkt uitspuiten.

De werkelijkheid is zo heel anders. Voor dat je hem in de gaten hebt, heeft hij jou in de gaten, en kruipt hij met zijn kronkelarmen zo vlug als het maar kan in een hol of spleet en neemt dezelfde kleur aan als zijn omgeving. Stenen en rotsbodem kan hij perfect immiteren. Slechts bij veel oefening kun je hem ontdekken. Dan zie je in die rotsachtige oneffenheid twee spleetogen, die je onophoudelijk volgen. Hij kan die twee ogen uitsteken als twee horentjes om beter naar alle kanten rond te zien. Eens bemerkte ik er een in een ondiep holletje Ik kreeg de indruk, dat hij me aankeek, maar ik deed alsof ik niets gezien had en zwom in een wijde bocht om hem heen. Onderweg keek ik stiekum om, en zag dat twee horentjes met spleetogen op de uiteinden mij zeer nauwkeurig volgden. Toen ik aan de andere kant was aangekomen, hadden de horentjes zich volkomen omgedraaid en verloren me geen ogenblik uit het gezicht. Ik had gedacht slimmer te zijn dan een inktvis, maar dat gelukte me deze keer niet, en evenmin al de volgende keren dat ik probeerde hem te verrassen.

Het dier heeft een peervormig lichaam van een gummiachtige substantie, en acht armen, zoals zijn Latijnse naam Octopus — achtpoot — aanduidt. Steekt hij al die vangarmen uit, dan is hij groot en enigszins angstwekkend; houdt hij ze opgevouwen tot kluken, dan maakt het dier geen indruk. Er schijnen in Lac reuzenexemplaren verborgen te zitten, maar die heb ik nog niet ontmoet. Aan de Westkust zien we ze meermalen. Geheel uitgestrekt zijn ze aan deze kust niet groter dan ongeveer een meter. Zijn wereldberoemd afweermiddel, de inkt, gebruikt hij alleen maar in uiterste nood, en nog niet altijd. Wordt hij in het nauw gedreven of dreigt een harpoen zijn lijf te doorboren, dan spuit hij een wolk inkt uit, donkerpaars van kleur. Het water wordt troebel, en als er niet veel stroom staat blijft die nevel enkele minuten hangen. Die inkt stinkt en is vettig. Althans met spoelen gaat een inktvisinktvlek (wat een woord!) er niet af, wel met zeep. Ook verschiet de wijze octopus niet alle kruit ineens. Bij een herhaalde aanval op zijn leven blijkt hij nog inkt in reserve gehouden te hebben.

Misschien jaagt zo'n inktwolk de vissen de schrik op het lijf; voor ons immitatievissen is de schrik er al lang af. Zijn cameleontie is ten opzichte van ons een veel effectiever afweermiddel.

Ik zal nooit vergeten dat ik eens zonder het te weten een inktvis-baby heb gevangen. Ik had een kropkoraaltje opgepikt. Geen biezonder soort, maar het was een mooi rond gevormd exemplaar. Ik kon het ding onmogelijk loskrijgen van de steen, waarop het vastgegroeid zat, en was toen wel verplicht de koraal plus de steen naar de kant te slepen. Daar hebben André en ik beurtelings de steen tegen een stuk rots geslagen. De trillingen maken in de regel de koraal van de steen los. Eindelijk gelukte het André. Ik nam het koraaltje in mijn hand, hm! valt mee, geheel gaaf! Alleen aan de onderkant een gat. Dat is niet erg. Maar kijk nu eens aan! Een bijna doorzichtig kwallerig wezentje komt uit het gaatje, kruipt over mijn hand en laat zich vallen in een plas water. En meteen zijn we het kwijt.

André voelt op de plaats waar hij gevallen is en, ja, hij heeft een inktvis-baby in zijn hand. Het ding achtte zich in doodsgevaar en spoot een klein straaltje dikke inkt uit. De inktfabricage schijnt bij die jonge dieren nog niet zo puik te werken, want de inkt loste zich nauwelijks op in het water; het was slechts een slijmerige donkere fluim. We legden het beestje weer in de plas, en weer was het onmiddellijk zo goed als onzichtbaar, donkergrijs evenals de bodem van het plasje.

De zuignappen van de inktvis zijn regelmatig geplaatst aan de onderzijde van de vangarmen. Zij hebben de vorm van een omgekeerde trechter, maar dan zo, dat de opening als het ware met een vlies bijna geheel afgesloten is; slechts een klein rond gaatje blijft er over. Zet de nap zich ergens op vast, dan zuigt dat dikke vlies zich sterk aan, en de lucht binnen in de trechter is hermetisch afgesloten. Tracht het slachtoffer zich los te rukken, dan rekken de nappen zich uit, maar de lucht daarin verdunt, zodat ze steeds vaster gaan zitten.

Midden in Lac heb ik een inktvis ontmoet, die blijken gaf van een biezondere intelligentie en arbeidzaamheid. Het was een uitgestrekte onderwatervlakte zonder noemenswaardige oneffenheden en zonder koraalbegroeiïng. Midden in een zeer ondiepe kuil was een platte steen terecht gekomen; en de ruimte daaronder had een octopus voor zijn woonplaats uitgezocht. Maar die was aan verschillende kanten open, iets wat zeer onveilig wonen is. Nu had me het nijvere dier toch van heinde en verre koraalsteentjes verzameld en daarmede alle toegangen tot zijn verblijf op een na afgesloten. Om echter niet al te duidelijk te laten zien, dat hier een woning gebouwd was, had hij ook de platte steen en de naaste omgeving vol steentjes gegooid, zodat er honderden bijeen lagen. Even had ik bekoring de steen op te lichten om de binnenarchitectuurtalenten van de inktvis te polsen, maar het ging me te zeer aan het hart dit moeizaam opgetrokken gebouw te vernietigen.

André is helemaal niet bang voor inktvissen en pakt ze met de hand aan, als ze tenminste niet al te groot zijn. Onmiddellijk rollen de armen zich uit en zetten zich op hand en pols en onderarm vast. Het dier laat niet los, ook niet boven water. Een trucje om zo'n vangarm toch los te krijgen is: de steel van een harpoen tussen twee nappen steken en deze verder op rollen. Men licht op deze manier de nappen aan een kant op, zodat er lucht in komt. De plaats waar een map zich vastgezogen heeft op het menselijk lichaam laat een rood plekje achter, dat ongeveer een week blijft staan. André had er eens een beet en bekeek hem. Vol studie en aandacht, bemerkte hij niet, dat hij het dier te dicht bij zich hield. Maar de inktvis bemerkte het wel, en zodra hij zag dat de afstand kort genoeg was, sloeg hij een arm naar André's hals, zette er een nap vast en trok met een ongelofelijke kracht André's arm tegen zijn lichaam aan. Hij moest toen het water uit om het dier los te laten snijden.

Kijk, en daarvoor onder andere, is nu een mes nodig. Dat zou ik u altijd nog eens vertellen. We nemen op grote tochten een mes mede, niet om joodvissen en tijgerhaaien te lijf te gaan, maar als een noodzakelijke hulp bij ongelukken. Zo zat André eens te vissen met een lijntje, terwijl hij zelf onderdook om te zien hoe de vissen toehapten. Toen hij aan het eind van zijn adem was wilde hij opwaarts gaan, maar geraakte met zijn benen verward in de vislijn. Hij had toen juist zijn mes aan wal gelaten. Menig ander zou van schrik en angst beneden zijn verdronken. André was zich onmiddellijk van de ernst van het geval bewust, bewaarde de uiterste kalmte, hield zich aan een koraal vast, en ontwarde heel langzaam de lijn. Paars en blauw kwam hij boven, maar kwam bóven. Met een mes aan zijn gordel was deze moeilijkheid er niet geweest.

Natuurlijk is voor een jager, die zijn gevangen vissen schoon moet maken een mes ook onontbeerlijk en zelf maak ik er buiten water ook wel eens gebruik van om te zien wat een vis in zijn maag heeft. Maar het is een ijdele illusie of jagerslatijn om met een mes in de hand grote vissen te lijf te gaan. Die laten zich niet te lijf gaan! Geloof me.